

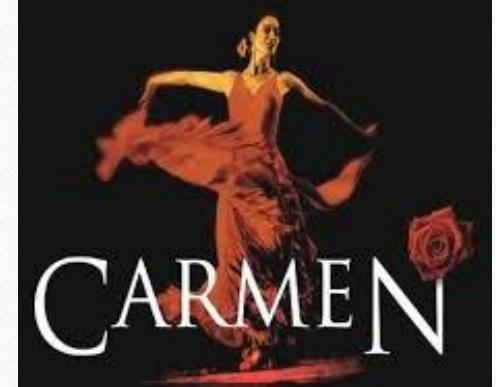
LEXICOGRAFI DE TALIE MONDIALĂ ÎN COLECȚIA BIBLIOTECII ȘTIINȚIFICE USARB

Fiecare om lasă o moștenire, fie materială, fie spirituală. Scriitorii lasă romane, volume de poezii, pictorii și sculptorii crează tablouri și sculpturi nemuritoare care dăinuesc peste secole.

Georges Bizet, compozitor francez, este autorul nemuritoarei capodopere **Carmen**.

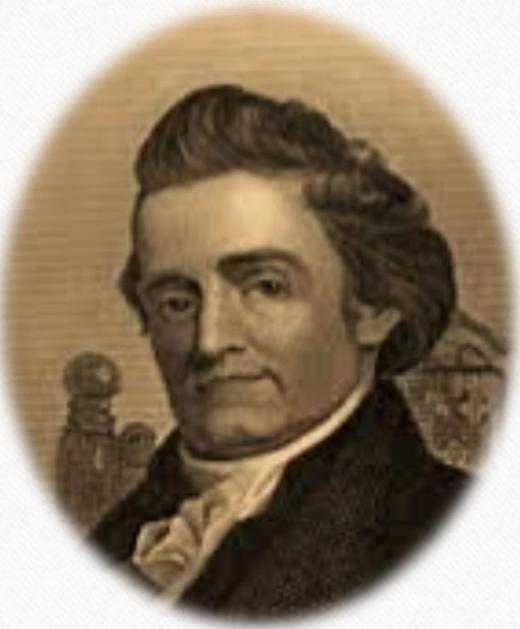
Leonardo da Vinci, pictor, sculptor, inginer, arhitect și savant italian a pictat **Gioconda**.

Constantin Brâncuși, sculptor roman, este creatorul **Coloanei Infinitului**.

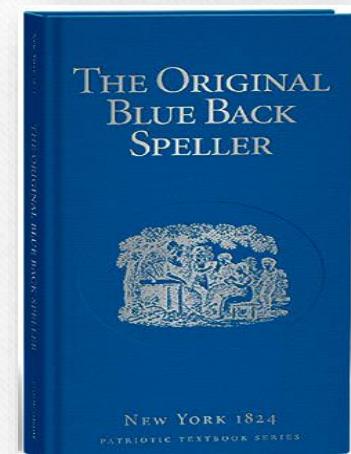
În colecția Bibliotecii Științifice USARB se regăsesc lucrările marilor lexicografi de talie mondială al căror nume astăzi sănt sinonime ale cuvântului *dicționar*. **Pierre Larousse**, **Noah Webster Jr.**, **Konrad Alexander Friedrich Duden** și-au elaborat lucrările sale cu mare pasiune și dăruire astfel încât ele au ajuns să fie cartea de căpătîi a multor generații de utilizatori dornici de a cunoaște subtilitățile studierii unei limbii. După cum spunea *Anatole France* „*Un dicționar este tot universul în ordine alfabetică*”.

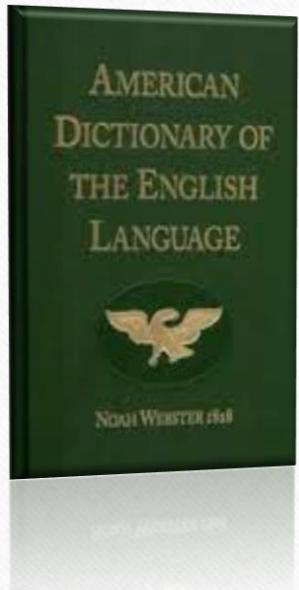
La începutul secolului XIX se face auzit numele unuia dintre cei mai vestiți lexicografi americani, **Noah Webster Jr.** Cel care este denumi „*tatăl școlarizării și educației americane*“. Webster a fost scriitor, publicist, editor, învățător, politician, savant-enciclopedist, unul dintre cei mai talentați oameni ai timpului său.

Webster s-a născut la 16 octombrie în anul 1758 în West Hartford, Connecticut, SUA. A fost un apărător al Convenției Constituționale în timpul Revoluției Americane. Savantul a crezut în dezvoltarea culturală independentă a Statelor Unite, inclusiv îmbogățirea vocabularului cu expresii, pronunție și stil propriu, independent de engleza vorbită în Marea Britanie.

Webster a fost un susținător al reformelor în domeniul ortografiei engleze, în direcția simplificării ei. Anii petrecuți în calitate de profesor i-au sugerat idei despre reforma educațională. El a început să se dedice alcăturirii cărților de instruire în care au fost încorporate noi concepte. În baza lucrării sale în trei volume *A Grammatical Institute of the English Language*, cunoscută cu numele de „Dicționar albastru“ (en. Blue-Backed Speller), copiii americanii au fost instruiți mai mult de un secol, iar numărul de exemplare vândute a depășit 70 de milioane.

În anul 1806 Webster a publicat un dicționar de 40 mii de cuvinte „*A Compendious Dictionary of the English Language*” (Compendiu de limbă engleză), primul dicționar american, în adevăratul sens al cuvântului și reprezenta, după cum susține autorul, varianta extinsă și îmbogățită a dicționarului autorului englez Entik J. *New Spelling Dictionary* publicat în 1803.

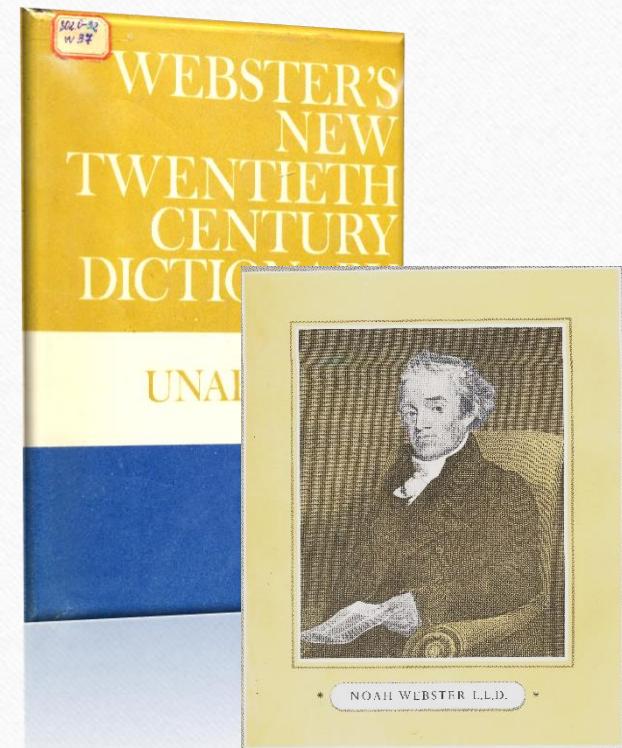
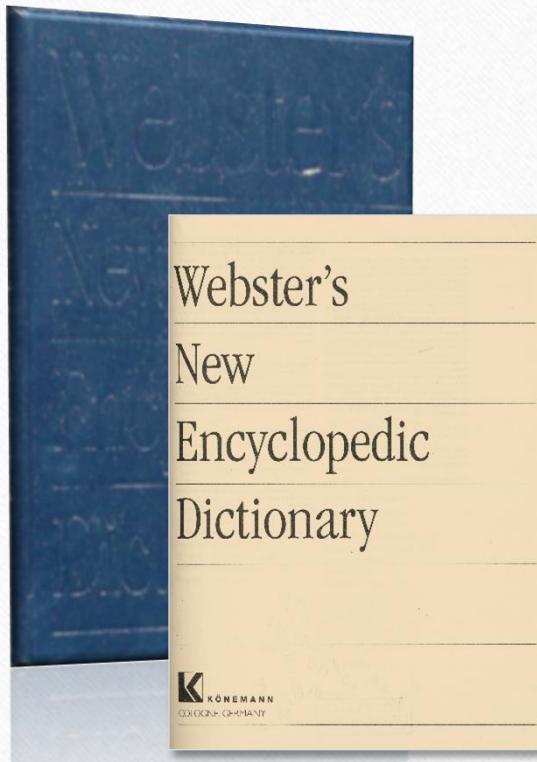
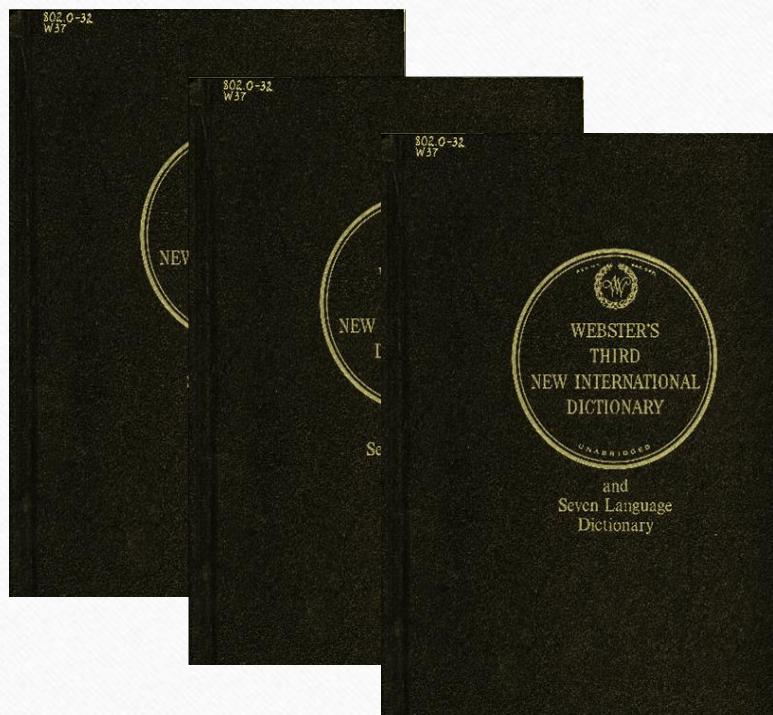
Webster a început să lucreze la dicționarul său monumental în primul deceniu al secolului 19. Savantul și-a dedicat 28 de ani din viață completând-ul și a învățat 26 de limbi, printre care engleza veche, latina și sanscrita. În anul 1824 el pleacă în Franța, iar apoi în Anglia, la Universitatea Cambridge. Anume în Anglia, în 1825 Webster finalizează lucrarea vieții sale. Rezultatul acestor ani s-au materializat în 70 mii de cuvinte explicate, mai mult decât orice alt dicționar publicat anterior. Era o lucrare de proporții cu titlul **Webster N. An American Dictionary of the English Language**, în 2 volume publicat la New York, 1828. Fiecare volum cuprindea 800 de pagini.

În dicționarul lui Webster a fost prezentată deosebit de complet terminologia tehnico-științifică, americanismele și noile sensuri ale cuvintelor vechi. Un alt avantaj al dicționarului au fost definițiile concise și clare.

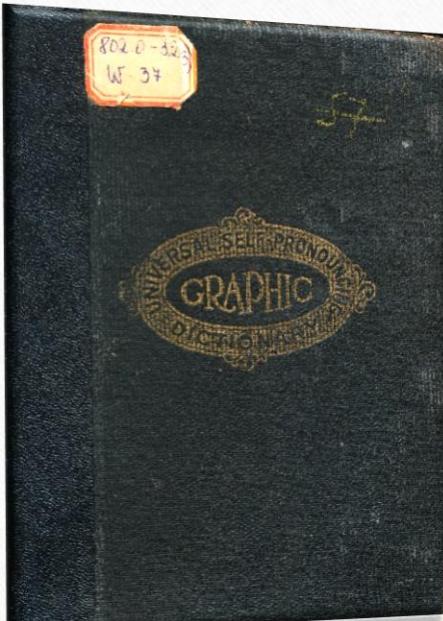
Webster, din spusele unui lexicograf, a fost un maestru înăscut al descrierii sensului cuvintelor. Chiar dacă dicționarul nu a avut succes comercial din cauza prețului ridicat pentru acele vremuri, specialiștii l-au clasat la un nivel deosebit de înalt.

După moartea lui Webster în 1843, drepturile de a menține publicarea dicționarului au fost achiziționate de către librarii din Massachusetts, frații George și Charles Merriam. Din acel moment dicționarul a fost publicat de către compania Merriam-Webster înființată de către aceștea.

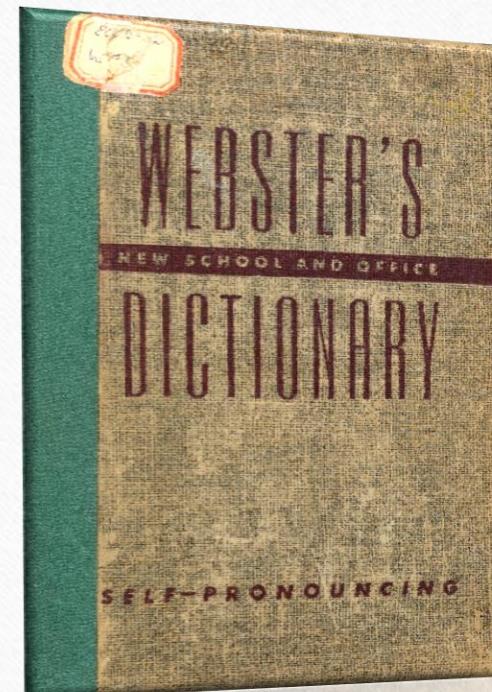
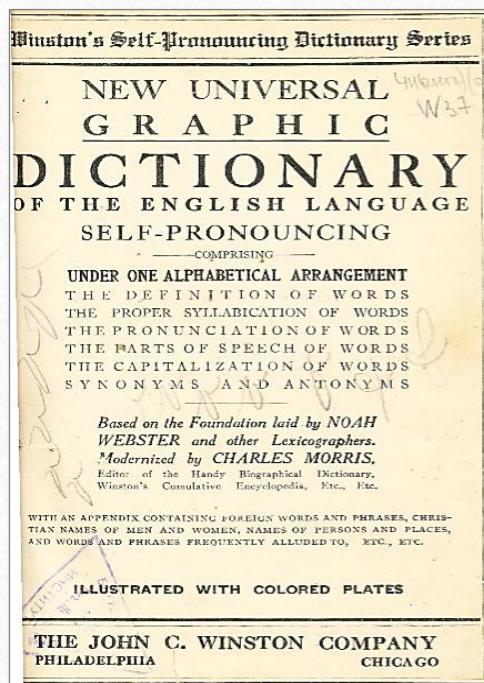
Merriam -Webster a devenit un nume de marcă la nivel mondial pe piața produselor tipărite. Dicționarul a fost reeditat în anii 1934 și 1961 și în cele din urmă s-a transformat într-un gigant al englezii americani. Ediția din anul 1961 a fost numită Webster's **Third New International Dictionary** sau pur și simplu **Webster's Third**. Astăzi utilizatorii își îmbogățesc cunoștințele lingvistice consultând publicațiile de proporții Merriam-Webster din colecția Bibliotecii USARB, la baza cărora se află legendarul dicționar și unitatea standardelor stabilite de către Noah Webster.

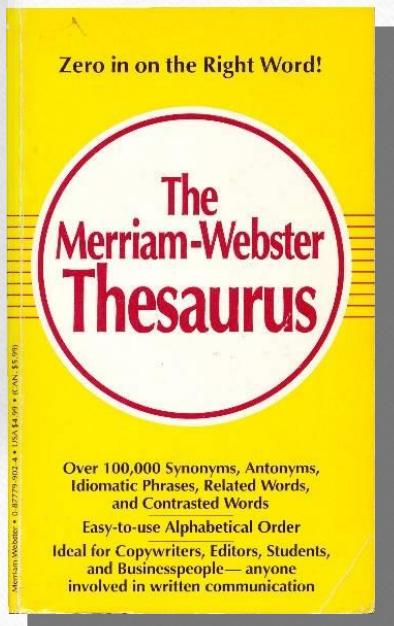
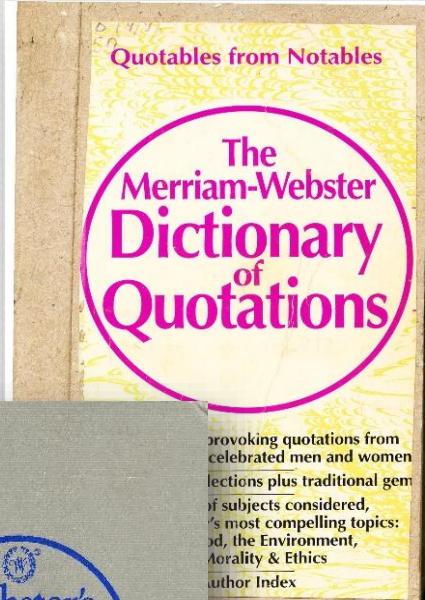
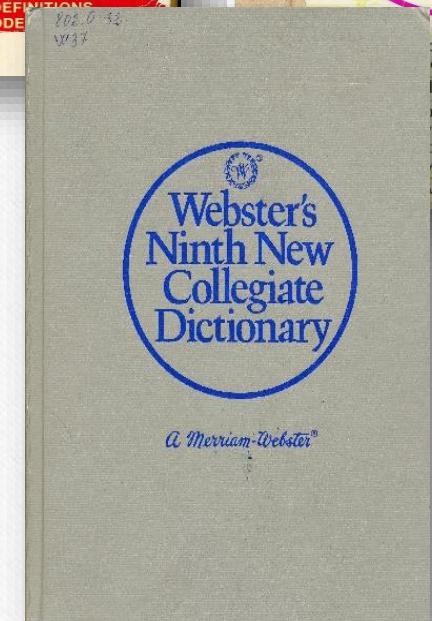
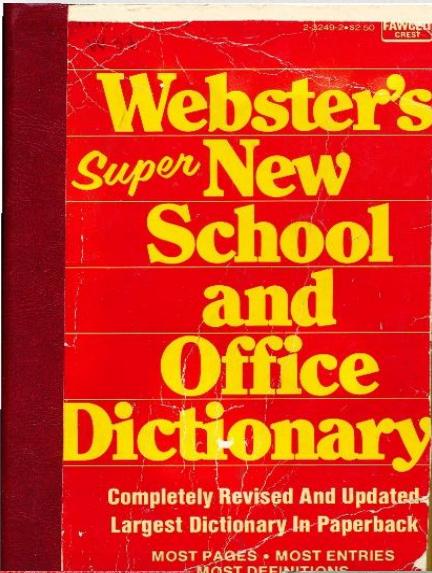
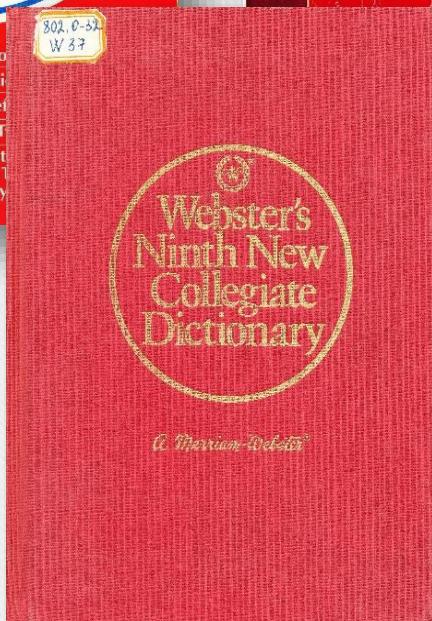
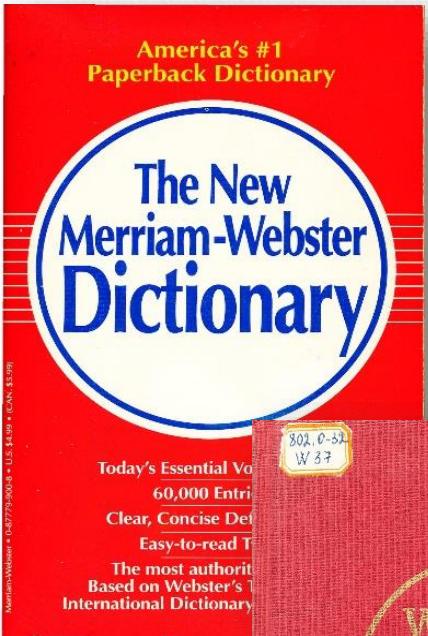
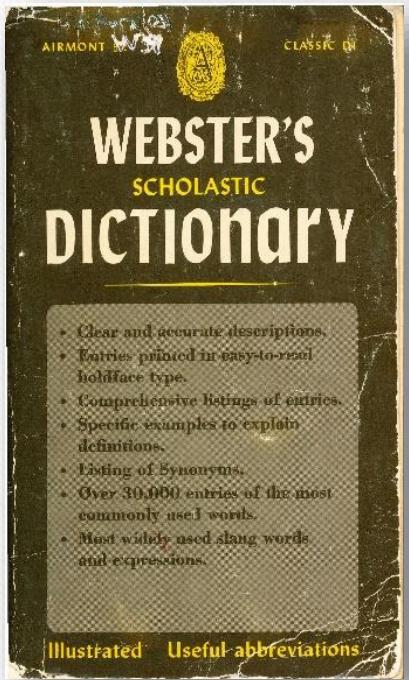
Astăzi există mai multe versiuni prescurtate ale dicționarului: vocabulare de geografie și biologie, de sinonime și de rime, dicționare pentru studenți și elevi.

1916

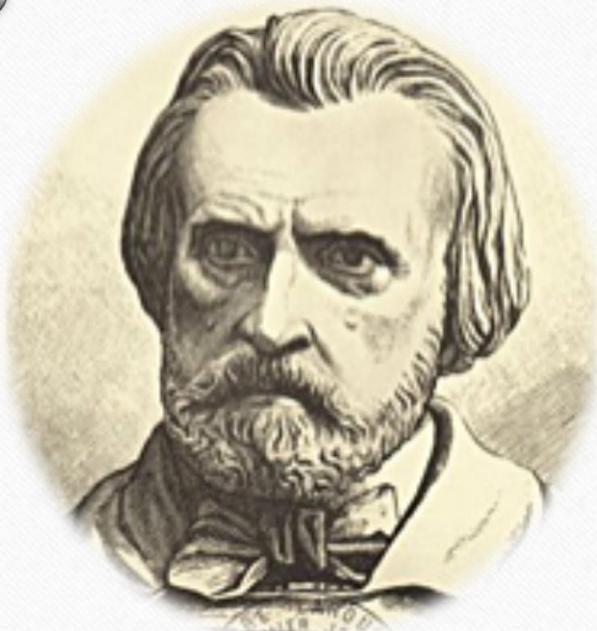
s.a.

RESURSE ELECTRONICE

The screenshot shows a page from the Encyclopedia Britannica Online Encyclopedia. At the top, there's a banner featuring an open book and a pencil, with the text "Search the Encyclopedia" and a search bar. Below the banner, the title "Online Encyclopedia" is displayed. A large red header "NOAH WEBSTER [1758-1843]" is prominently shown. Below the header, it says "Online Encyclopedia" and "Originally appearing in Volume V28, Page 463 of the 1911 Encyclopedia Britannica." A navigation bar includes "Encyclopedia Home :: WAT-WIL" and a link to "Spread the word: del.icio.us it!". A sidebar on the right provides links to "Make a correction to this article.", "Add information or comments to this article.", and "Test Your Vocabulary!" with a "TAKE THE QUIZ" button. The main content area contains a detailed biography of Noah Webster, mentioning his birth in 1758, his education at Yale, his work as a lexicographer, and his creation of the first American dictionary. At the bottom of the page, there's a URL: http://encyclopedia.jrank.org/WAT_WIL/WEBSTER_NOAH_1758_1843.html.

The screenshot shows the Merriam-Webster website. At the top, the Merriam-Webster logo is visible, along with links to "Dictionary", "Thesaurus", "Medical", "Scrabble", and "Spanish Central". The search bar contains the query "grammar school". Below the search bar, there are links for "Games", "Word of the Day", "Video", "Blog: Words at Play", and "My Faves". The main content area displays the definition for "grammar school": "grammar school noun". It also lists two entries found: "grammar school" and "Latin grammar school". To the right, there's a "Word of the Day" section for "superfluous" (February 17, 2015), a "Popularity" chart, and a "Sponsored Links" section for "Seabourn Luxury Cruises". There are also links for "Word Games" and "Name That Thing". At the bottom, there are social media sharing options and a URL: <http://www.merriam-webster.com/>.

Pierre Athanase Larousse, gramatician și lexicograf francez, și-a înveșnicit numele lăsînd posteritatei renumitele sale dicționare ce îi poartă numele. Născut la 23 octombrie 1817 la Toucy, Franța, Pierre Larousse are parte de o copilărie fericită, împărțită între școală, cîmpie și cărți. La 17 ani în urma unui concurs este înscris la școala normală din Versailles unde beneficiază de o bursă și-și face studiile pînă la obținerea studiilor superioare.

La vîrstă de 21 ani, Larousse se întoarce la Toucy, locul său de baștină, și lucrează ca învățător. Peste doi ani, în 1840, părăsește școala pentru a se dedica lucrului ce avea să devină vocația sa. Din 1848 pînă în 1851 Pierre este meditator la Institutul Jauffret, un internat privat. Prima lucrare a lui Larousse apare în 1849 : *Lexicologie des écoles primaires* (*Lexicologia studiilor primare, curs complet de limbă franceză*), menită nu numai să-i învețe ortografia pe copii, dar și arta de a vorbi și de a scrie corect.

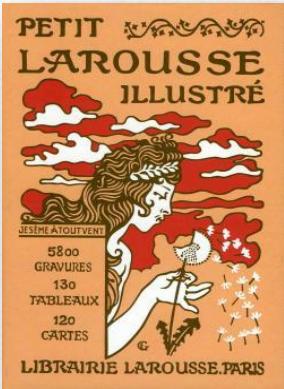
În 1851 Pierre Larousse întâlnește un compatriot, Augustin Boyer, învățător ce abandonase învățămîntul dorind să îmbrățișeze comerțul. Cei doi fondează, în 1852, librăria Larousse și Boyer. Din acel an Pierre Larousse va publica numeroase lucrări care se vor încununa de mare succes.

În 1856 apare *Le Nouveau Dictionnaire de la langue français* (Noul dicționar al limbii franceze) strămoșul lui *Le Petit Larousse* care se bucură de un succes instantaneu. Pierre Larousse a lucrat asupra dicționarului, opera vieții sale cu un raționament foarte personal și cu o energie nesecată. Chiar de la apariția sa el ocupă primul loc printre dicționarele acelei epoci, deoarece, exemplifică fiecare sens al termenilor definiți.

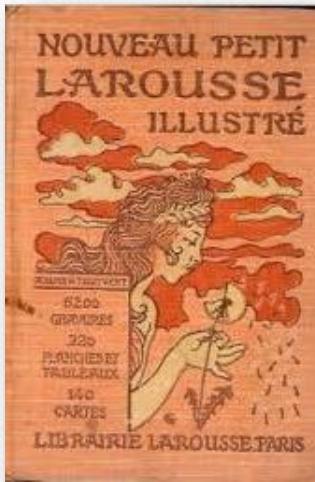
Dicționarul avea ca simbol declarația ce semăna a deviză și pe care el a respectat-o întotdeauna: *Un dicționar fără exemplu este un schelet*. De atunci *le Petit Larousse* este parte integrantă a patrimoniului cultural și sentimental al tuturor francezilor și a tuturor celor îndrăgostiți de limba franceză.

În fiecare an dicționarul înregistrează noi cuvinte, acceptă personalități și fiind mereu la curent în cercetările sale enciclopedice, el aduce la cunoștință evenimentele cele mai actuale.

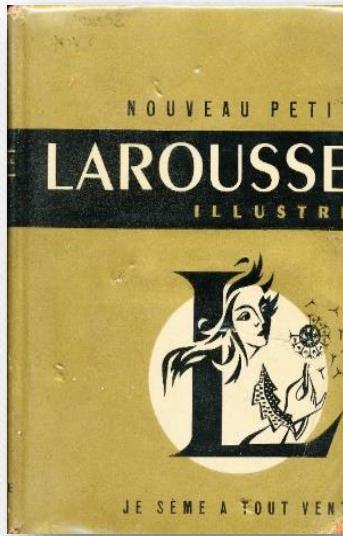
LE PETIT LAROUSSE (1926-2011)

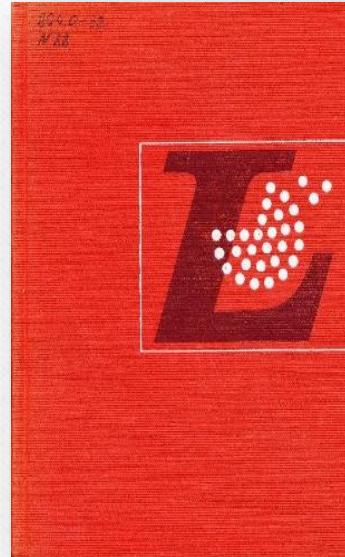
1926

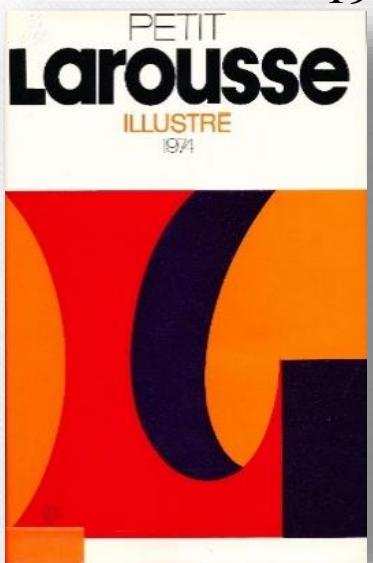
1938

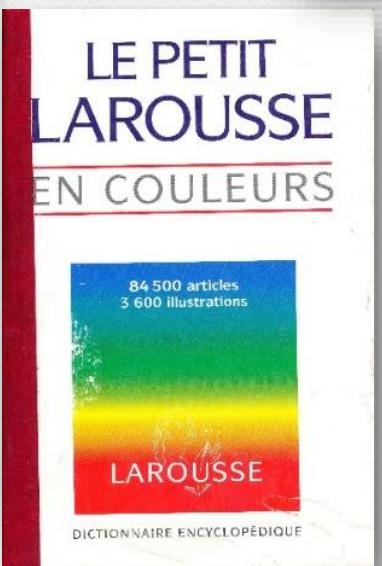
1952

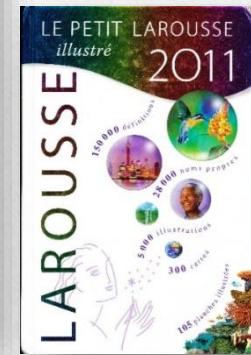
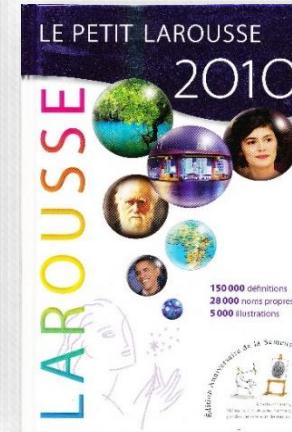
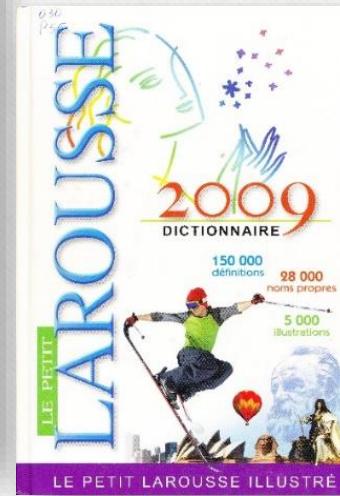
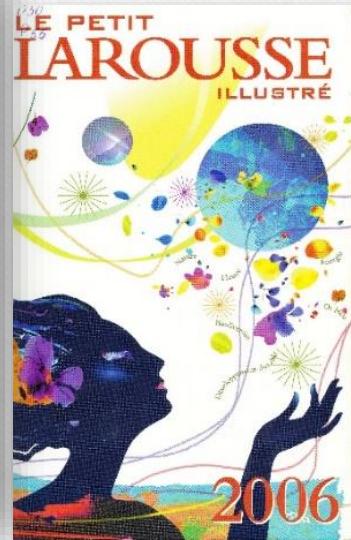
1972

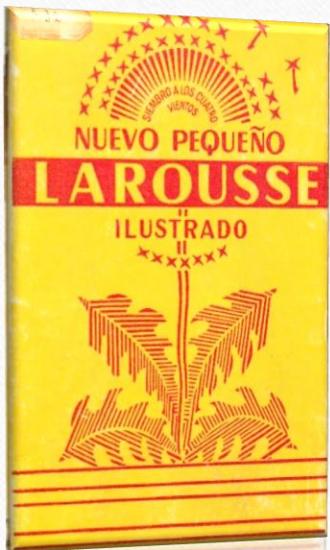
1974

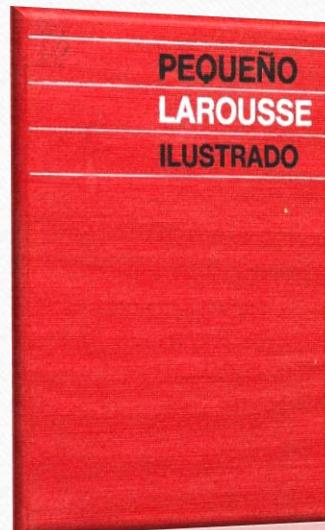
1995

Simbol al șicusinței și al experienței în materie de dicționar, *le Petit Larousse* este tradus și adaptat în limbile engleză, spaniolă, finlandeză, italiană, olandeză, portugheză, turcă devenind astfel o referință internațională.

1963

1976

EUROPA

LAROUSSE

ΕΛΛΑΣ

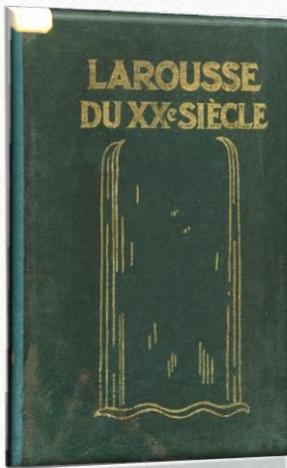
ГРУЗІЯ

LAROUSSE

ΕΛΛΑΣ

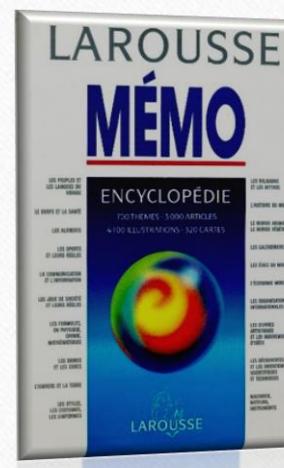
Pierre Larousse a lucrat și la proiectul unei enciclopedii pe care și-a dorit-o asemănătoare cu cea a lui Diderot și a lui d'Alembert, o carte, zice el *în care se va găsi fiecare în ordinea sa alfabetică, toate cunoștințele ce îmbogățesc astăzi spiritul uman*, care se va adresa nu numai unei elite, ci tuturor, aşa încît *să instruiască pe toți privitor la orice*. Acest proiect se realizează la 27 decembrie 1863 odată cu apariția primei ediții *Le Grand Dictionnaire Universal* (Marele Dicționar Universal). Apariția sa a fost eșalonată pînă la cel de al 15-lea volum publicat în 1876. Numeroase publicații de același tip vor urma precum *Le Nouveau Larousse illustre* (Noul Larousse ilustrat) în șapte volume (1897 – 1904).

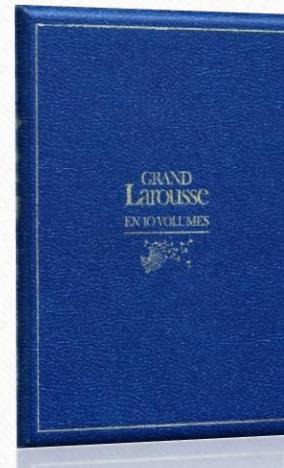
1932

1962

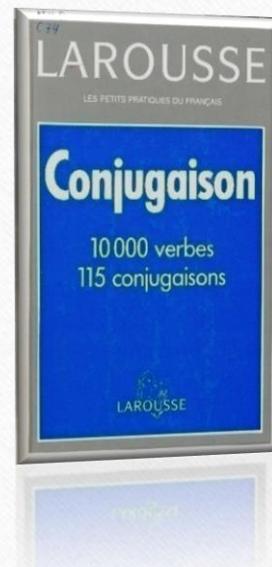
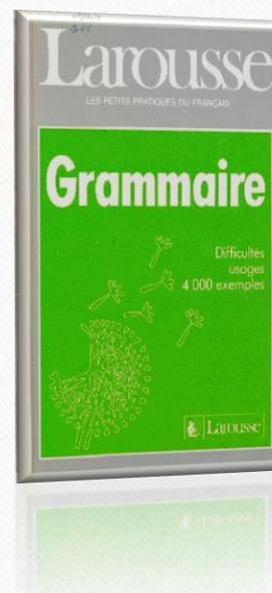
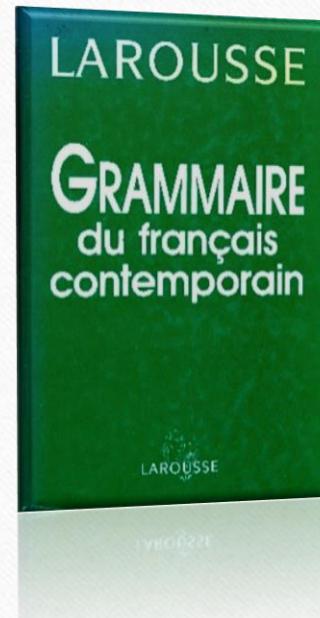
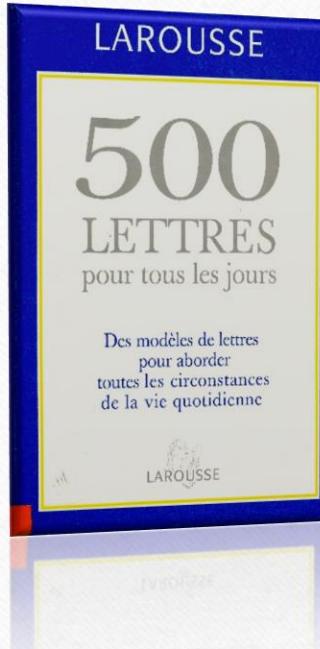
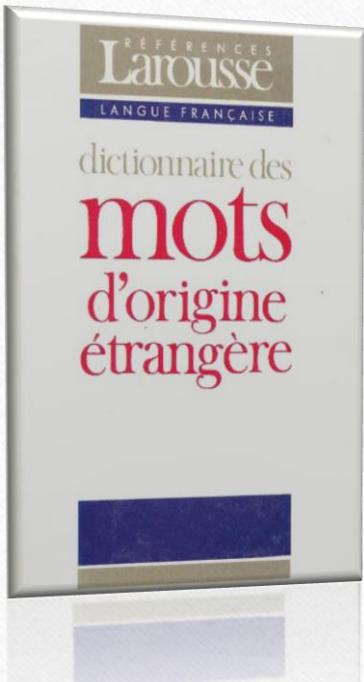
1993

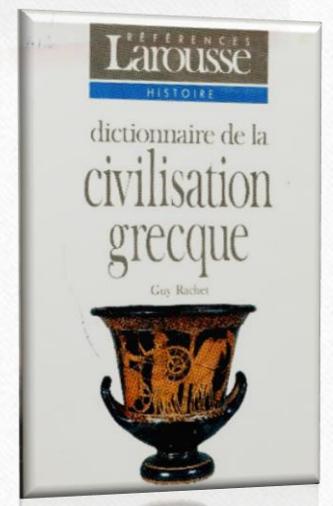
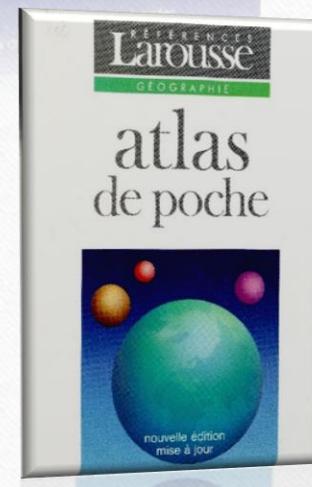
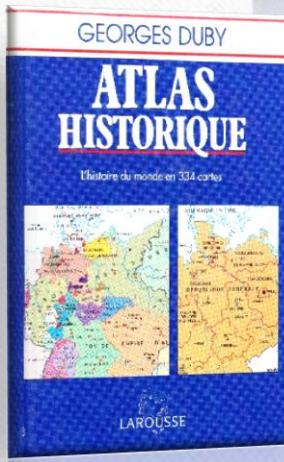
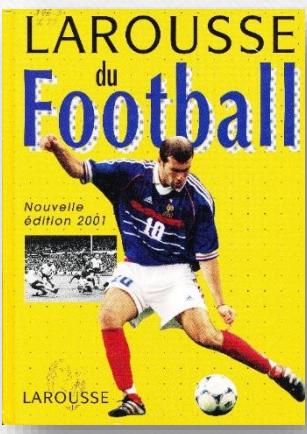
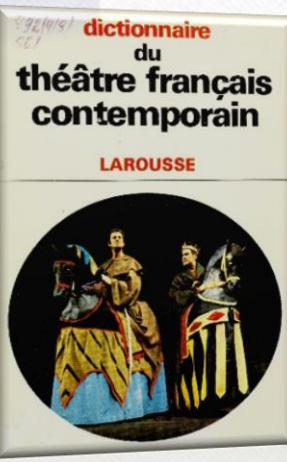
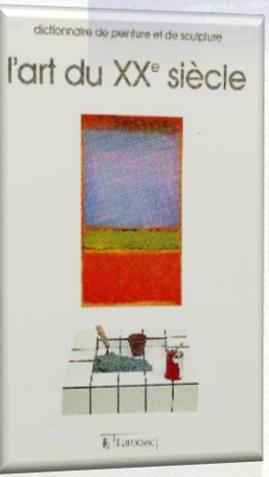
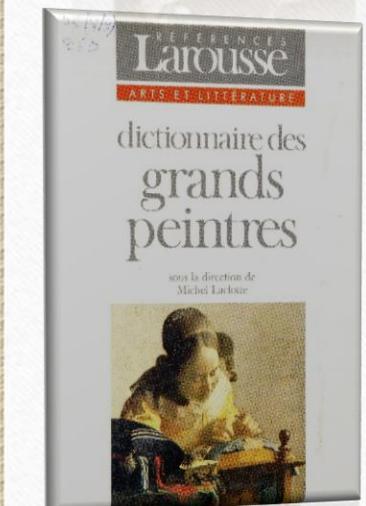
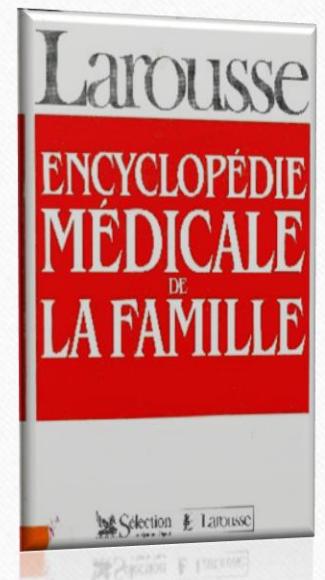
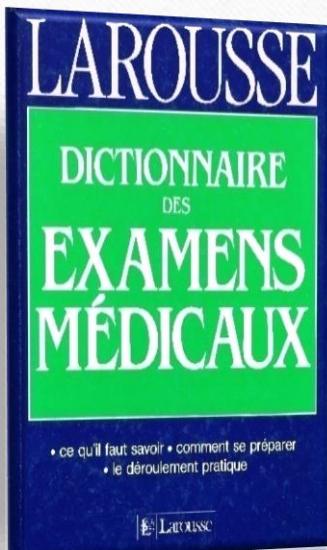
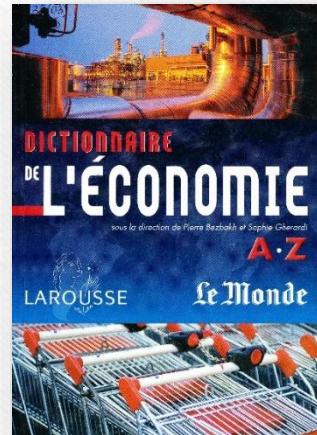
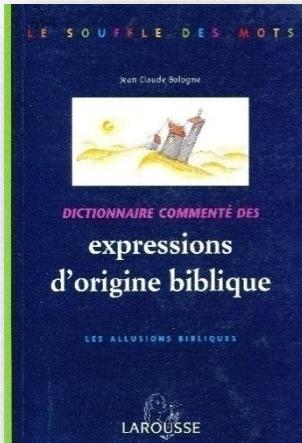
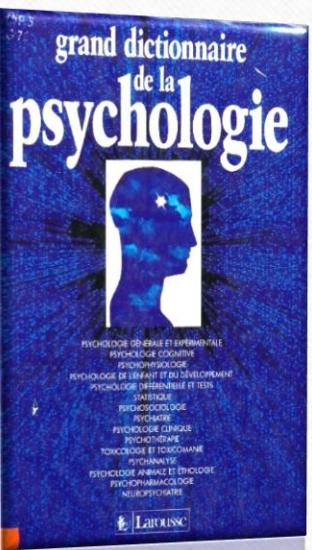
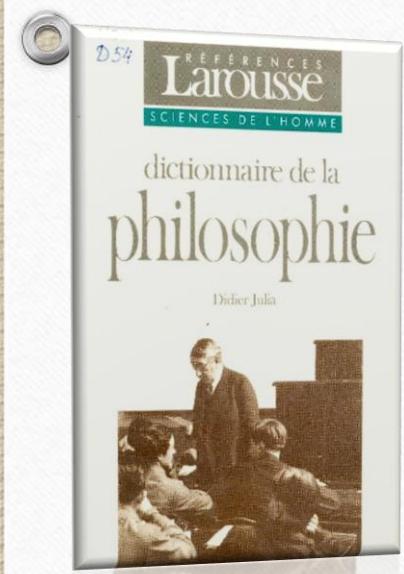
1993

În 1871, Larousse este lovit de paralizie, ca urmare a unui atac cerebral cauzat de volumul enorm de lucru și se stinge pe 3 ianuarie 1875, la vîrsta de 57 de ani fără să fi văzut sfîrșitul operei sale. Jules Hollier, nepotul său, va duce la bun sfîrșit acest monumental dicționar enciclopedic, piatra de temelie pe care s-a ridicat edificiul Larousse.

Mai mult de un secol numele Larousse este sinonimul multor lucrări de referință pe care le difuzează editura Larousse. Succesorii săi îl vor transmite din generație în generație variind formulele editoriale, făcînd din patronim un substantiv comun.

LAROUSSE PE DOMENII DE ȘTIINȚĂ

Prima siglă de pe coperta edițiilor Larousse (fr. *Semeuse*) datează din 1876 și reprezintă o păpădie ale cărei semințe se răspîndesc în voia vîntului și care este ornată cu deviza care îi aparține lui Emile Reiber, arhitect și decorator francez (1826 - 1893) ***Je seme a tout vent*** ceea ce ar însemna ***Eu răspund la toate întrebările.***

În 1890 emblema Laroussu-lui devine imaginea unei tinere ce suflă spre fasciculele păpădiei, simbolizând generozitate și optimism. *Semeuse* lui Eugene Grosset va figura în cea mai mare parte a lucrărilor Larousse din 1890 pînă în 1952 și va reapărea în anii 1970, poate pentru latura sa retro.

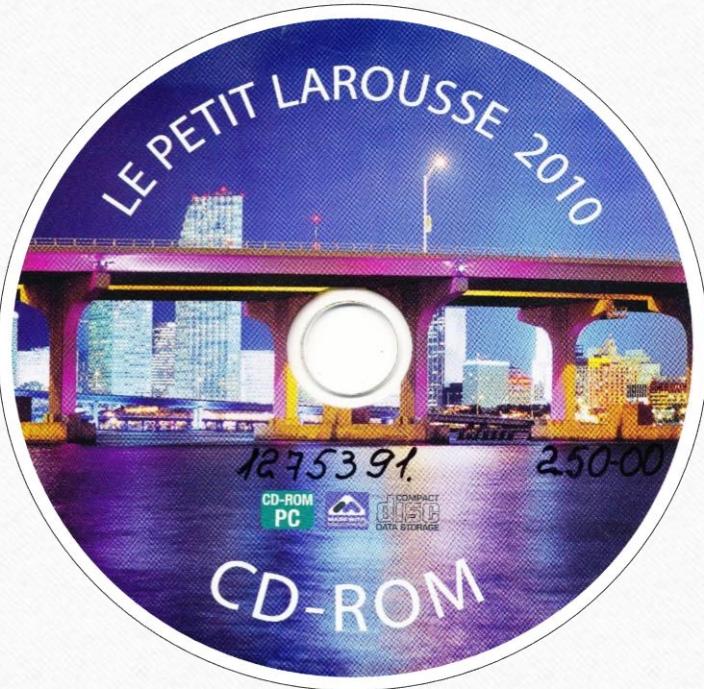

Jean Picart Le Doux (grafician francez) realizează în 1955 cea mai profundă modificare a emblemei. Bustul nu este reprezentat iar părul este în formă de flăcări. Ea va fi utilizată pînă în 1970, data când se va reveni la cea a lui Eugene Grasset.

Emblema de astăzi a fost realizată de către studioul designerului Yann Pennor's în 1993 plecînd de la un desen al lui Jean Pham Van My. Din acest moment deviza este separată de grafie.

RESURSE ELECTRONICE

Konrad Alexander Friedrich Duden, născut la 3 ianuarie 1829 a fost profesor de gimnaziu, filolog, lexicograf german. Este autorul celebrului dicționar ortografic al limbii germane ce-i poartă numele. A influențat la sfîrșitul secolului al 19-lea în mod semnificativ dezvoltarea ortografiei coerente în țările vorbitoare de limbă germană. În timpul întregii sale vieți Duden s-a străduit spre unificarea și simplificarea ortografiei germane.

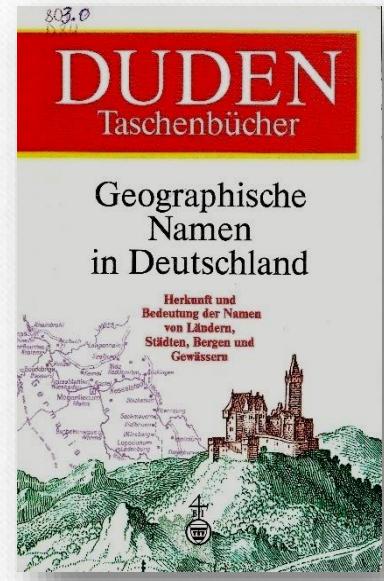
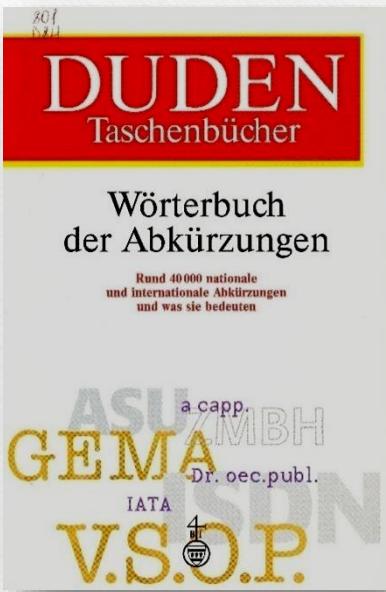
Konrad Duden vine din familia unui funcționar. După absolvirea liceului din Wesel, Germania în 1846, a studiat istorie, germanistică și filologie clasică la Universitatea din Bonn. În anul 1869 a fost promovat la postul de director la gimnaziul din Shlyayts (Schleiz), Turingia. Pe atunci în acest orașel se vorbeau trei dialecte. Mai mult ca atât, fiecare profesor al gimnaziului condus de Duden, folosea propriile reguli de ortografie.

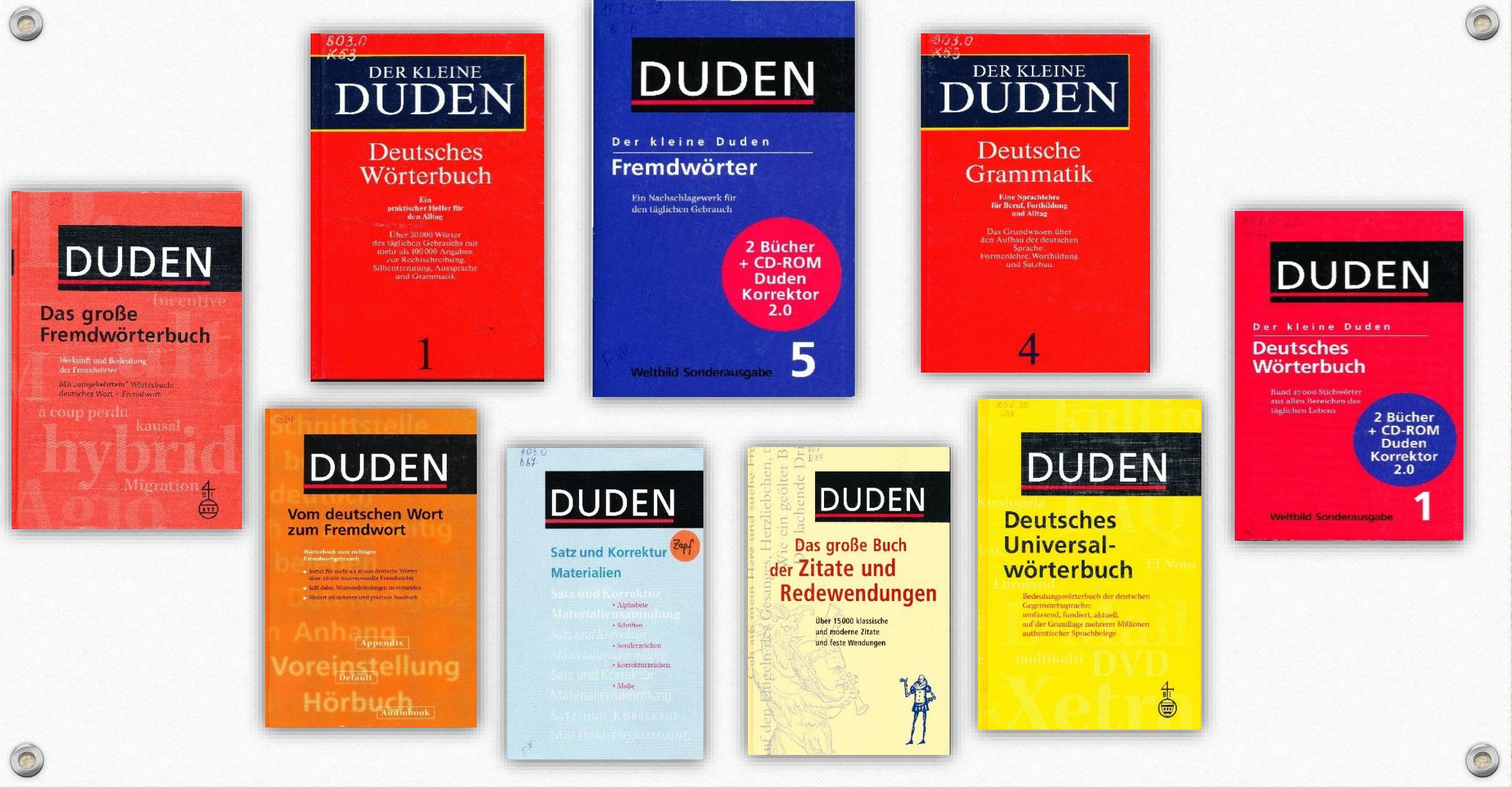
În 1872 Duden a publicat tratatul său „**Die deutsche Rechtschreibung. Abhandlung, Regeln und Wörterverzeichnis**” (Ortografia germană. Tratat, reguli și glosar de informații etimologice). Savantul urmează principiului fonetic „**scrie cum vorbești**” care reflectă nu numai principiile sale științifice, ci convingerile filologice și politice. În 1876 a devenit director al Gimnaziului Regal din Hersfeld și a participat la prima conferință consacrată problemelor ortografiei, la care 14 filologi au elaborat standardele simplificate ale ortografiei.

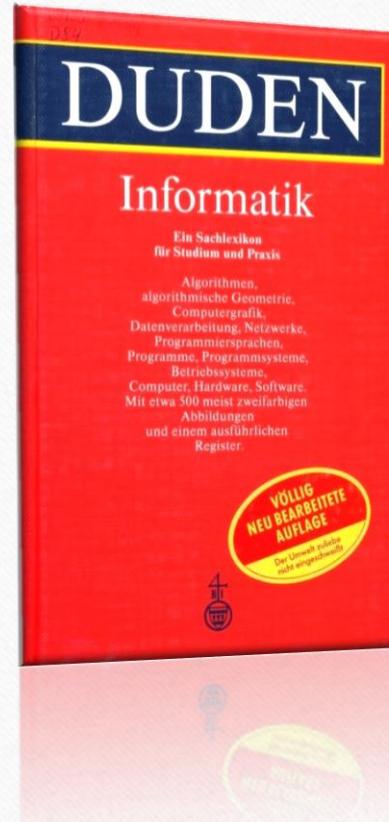
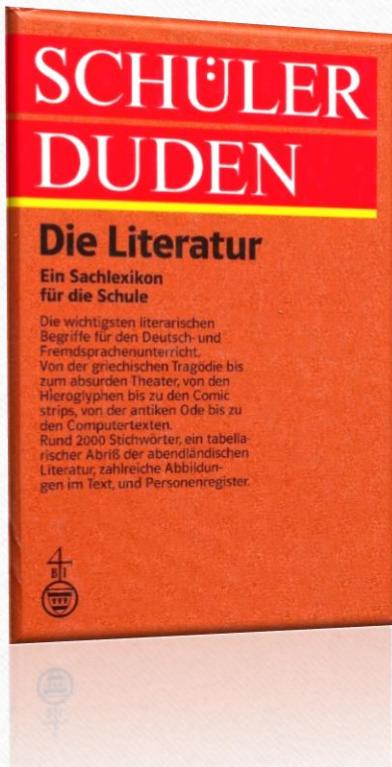
Konrad Duden a continuat să lucreze la elaborarea unei lucrări de referință comune de ortografie. Anume atunci a publicat lucrarea sa cea mai importantă „**Vollständiges Orthographisches Wörterbuch der Deutschen Sprache**” (Dicționarul ortografic complet al limbii germane) în care a pus bazele unificării ortografice a limbii germane. Dicționarul său din anul 1880 reprezintă începutul seriei Duden și a inclus 27.000 de cuvinte cheie cu 187 de pagini.

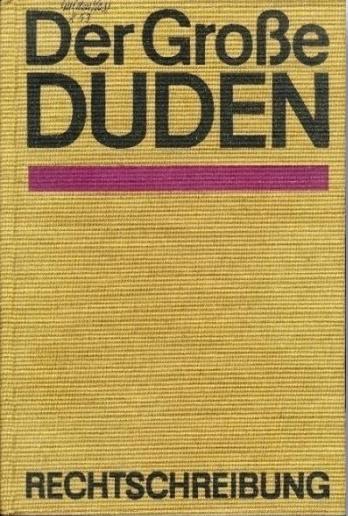
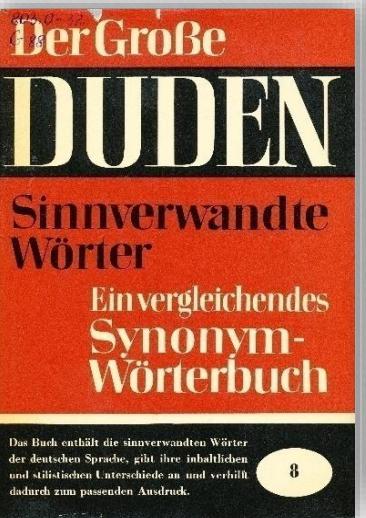
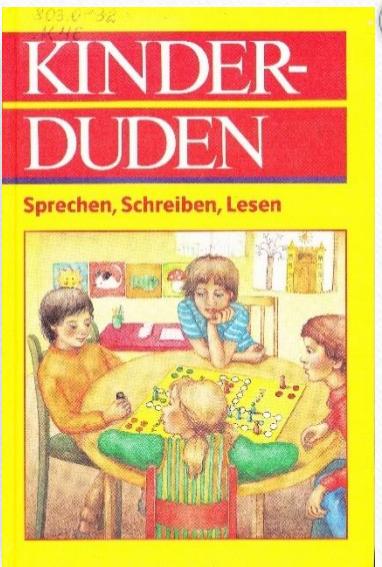
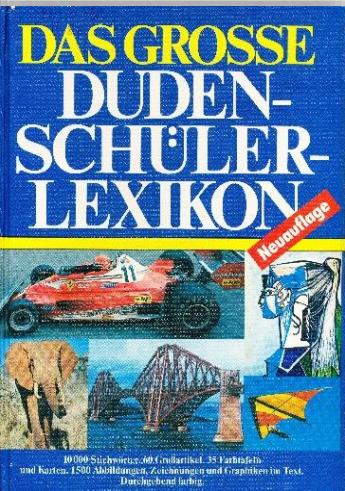
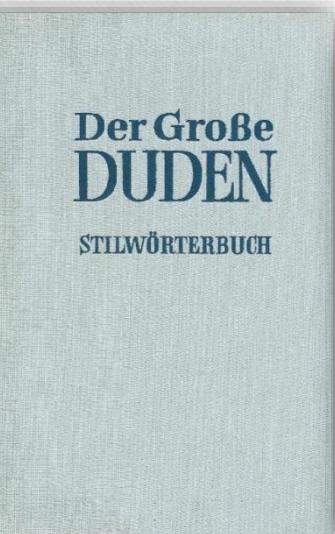
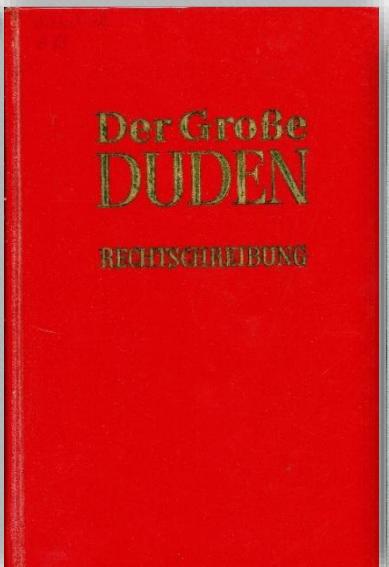
După moartea sa, dicționarul Duden rămîne sursă de autoritate pentru ortografia germană. Lucrul asupra dicționarului a fost continuat de către Editura Duden (Dudenredaktion), fondată în timpul vieții sale. Ea elaborează dicționare și cărți de referință Duden. Edituria Duden este întotdeauna modernă: pe lîngă dicționarele clasice tipărite dispune de versiunile lor online și aplicații pentru telefoane mobile, precum și o linie telefonică prin care se pot face consultații în privința tuturor aspectelor legate de limba germană.

DUDEN PE DOMENII DE ȘTIINȚĂ

RESURSE ELECTRONICE

The image displays two screenshots of the Duden website, <http://www.duden.de/>, illustrating its digital resources.

Screenshot 1 (Top): Shows the main navigation bar with links to Wörterbuch, Kontakt, Presse, Handel, Support, Newsletter, Duden online, Shop, Textprüfung, and Sprachwissen. A search bar is at the top. Below the navigation, there's a banner for "Duden - Die deutsche Rechtschreibung für Microsoft Office". It includes a link to download the software and information about its features.

Screenshot 2 (Bottom): Shows a specific page for the "Wörterbuch". The navigation bar is identical. The main content area features a large image of a child writing, with text about an online poll and a chance to win a gift card. Below this, there's a section titled "Über das Wörterbuch Duden online" with a brief description of what the service offers. At the bottom, there are links for "Duden auf die Ohren", "Duden für unterwegs", and "Die Duden-Newsletter".

<http://www.duden.de/>

Dicționarul: cartea pe care n-o începi și n-o
sfîrșești niciodată, dar o citești permanent !

Igor P. Jechiu

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

Colecția Bibliotecii Științifice USARB

<http://tinread.usarb.md:8888/tinread/tinread.jsp>

Realizat:

Lilia ABABII, bibliotecar principal

Lilia MELNIC, bibliotecar

Serviciu Comunicarea Colecțiilor

2015